

### Demand to bring back the belongings of Tipu Sultan from London

श्री अबू आसिम आजमी (उत्तर प्रदेश): उप सभाध्यक्ष महोदय, महान स्वतंत्रता योद्धा टीपू सुल्तान के प्रयाण के बाद अंग्रेजों द्वारा लूटी गयी प्राचीन वस्तुओं की लंदन में नीलामी की खबरें सामने आयी हैं। इन बहुमूल्य वस्तुओं में टीपू सुल्तान की तलवार, शाही तख्त के कुछ भाग, मशहूर जमाना राकेट, निजी डायरी तथा टीपू के शेर का सिर शामिल है। भारत सरकार को चाहिए कि इन्हें खरीदकर राष्ट्रीय संग्रहालय की शोभा बढ़ाए। सब जानते हैं कि टीपू सुल्तान के व्यक्तित्व व बुद्धिमत्ता ने अंग्रेजों के होश उड़ा दिए थे। भारत तथा पूर्वी देशों की अगली पीढ़ी पश्चिमी साम्राज्य के विरुद्ध टीपू को अपना आदर्श न माने इस के लिए अंग्रेजों ने टीपू को बदनाम करने का हर संभव षडयंत्र भी किया। इतिहास गवाह है कि पिलासी और बक्सर की नुमाइशी जंगों के बाद ईस्ट इंडिया कंपनी ने कलकत्ता से लखनऊ तक अपना विजयी झंडा तो लहरा दिया, परंतु मैसूर में सुल्तान की तलवार के सामने अंग्रेजी आतंक धम सा गया और 16 वर्ष तक ईस्ट इंडिया कंपनी दक्षिण से दिल्ली तक कूच करने का सपना नहीं देख सकी।

“गोदड़ की सौ वर्ष की जिंदगी से शेर की एक दिन की जिंदगी बेहतर है” यह प्रसिद्ध कथन टीपू सुल्तान का ही है। स्वतंत्रता को हर चीज पर प्रमुखता देने वाले टीपू सुल्तान देश की रक्षा करते-करते शहीद हो गए। आज इस महान स्वतंत्रता योद्धा को श्रद्धांजलि देने का शुभ अवसर है कि हम लंदन से टीपू की तमाम प्राचीन वस्तुएं प्राप्त कर राष्ट्रीय संग्रहालय की शोभा बढ़ाएं। इस से पूर्व, पश्चिमी देशों ने यूनान, ईजिप्त, एथोपिया की प्राचीन वस्तुएं वापस की हैं।

+ [ شری ابو عاصم اعظمی ”اُتر پردیش“ : اُپ سبھا ادھیش مہودے، مہان سوتنرتا یوڈا

نیپو سلطان کے پرین کے بعد انگریزوں دوارا لوٹی گئی پراچین و ستوں کی لندن میں نیلامی کی خبریں سامنے آئی ہیں۔ ان بہو ملیے ستوں میں نیپو سلطان کی تلوار، شاہی تخت کے کچھ بھاگ، مشہور زمانہ راکٹ، فنی ڈائری تھا نیپو کے شیر کا سر شامل ہے۔ بھارت سرکار کو چاہئے کہ انہیں خرید کر راشٹری سنگھرایہ کی شو بھاڑھائے۔ سب جانتے ہیں کہ نیپو سلطان کے ویکتیو و ہڈمتانے انگریزوں کے ہوش اُڑا دئے تھے۔ بھارت تھا پوربی دیٹوں کی اگلی پیڑھی چنگی سامراجیہ کے خلاف نیپو کو اپنا آدرش نہ مانے

اس کے لئے انگریزوں نے نیپو کو بدنام کرنے کا ہر سمسھو ہڈمتہ بھی کیا۔ اتھاس گواہ ہے کہ پلاسی اور بکسر کی نمائشی جنگوں کے بعد ایسٹ انڈیا کمپنی نے کلکتہ سے لکھنؤ تک اپنا وچنی جھنڈا تو لہرایا، پرنٹو میسور میں سلطان کی تلوار کے سامنے انگریزی آٹک تھم سا گیا اور ۱۶ سال تک ایسٹ انڈیا کمپنی دکن سے دہلی تک کوچ کرنے کا سنا نہیں دیکھ سکی۔

”گیدڑ کی سوسال کی زندگی سے شیر کی ایک دن کی زندگی بہتر ہے“ یہ پر سہ کتھن نیپو سلطان کا جی ہے۔ سوتنتر تا کو ہر چیز پر پر مکھتا دینے والے نیپو سلطان دیش کی رکشا کرتے کرتے شہید ہو گئے۔ آج اس مہان سوتنتر تا یوڈا کو شر دانجلی دینے کا شبھ اوسر ہے کہ ہم لندن سے نیپو کی تمام پراچین دستونیں پراپت کر ر اشتر یہ سنگھرا لید کی شو بھا بڑھائیں۔ اس سے پورہ، پنجی دیٹوں نے یونان، اسپٹ، ایتھوپیا کی پراچین دستونیں واپس کی ہیں۔

”ختم شد“

**SHRI JANARDHANA POOJARY (Karnataka):** Sir, I associate myself with the Special Mention made by Shri Abu Asim Azmi.

**SHRI JAIRAM RAMESH (Andhra Pradesh):** Sir, I also associate myself with the Special Mention made by Shri Abu Asim Azmi.

**PROF. SAIF-UD-DIN SOZ (Jammu & Kashmir):** Sir, I also associate myself with the Special Mention made by Shri Abu Asim Azmi.

#### **Need for intervention of Prime Minister to implement long-pending railway project in Tamil Nadu**

**SHRI S.P.M. SYED KHAN (Tamil Nadu):** Sir, the matter of construction of Dindigul-Sabarimala rail line has been taken up by many legislators regularly for several years with no fruitful response from the Centre. The answer, the Government always gives is "negative rate of return and unremunerative nature of the project", which is not acceptable to the public. This is a misinterpretation by the Government. Railways are not a public sector undertaking, which is under compulsion to make profits. In fact, many of our PSUs are still making losses only. How many of them have been closed citing the reasons of loss? Why the Railways do not consider this as a developmental project, as most of the people in our area have not seen a rail in this 21st century. No direct Central Government project has been sanctioned to our area till date except the projects under MPLADS. How can an under-developed area be developed by such a decision of the Railways, talking about profit in the infrastructure development matter? Railways have a long list of loss making routes. But have all of them been closed by the Railways? Railways are very much aware that instead of constructing the whole line at a stretch from Dindigul to Sabarimala, work can be taken up in two phases, namely, the first phase would be from Dindigul to Gudalur